

Opetus- ja kulttuuriministeriölle
Opetushallitukselle

kirjaamo@minedu.fi
kirjaamo@oph.fi

Asia: Tiedustelu tilastointipäivän tiedonkeruun muuttuneesta ohjeistuksesta koskien lukion oppimäärää suorittavien opiskelijoiden jäljellä olevan opiskeluajan laskemista rahoituksen perusteeksi ilmoitettaessa

Asiassa on kyse Opetushallituksen 3.9.2020 yleissivistävän koulutuksen rahoitusta koskevan koulutuspäivän yhteydessä julkistamasta *uudesta tilastointipäivän tiedonkeruun perustietojen täyttöohjeistuksesta*, jossa koulutuksen järjestäjiltä on poistettu aiempi mahdollisuus laskea nuorisokoulusta aikuislukioon siirtyvän opiskelijan osalta jäljellä oleva rahoitusaika suhteessa oppimäärästä puuttuvien kurssien määrään. Nyt annetun ohjeistuksen mukaisesti on opiskelijamääriä laskettaessa mahdollista huomioida vain jo tosiasiallisesti käytetty opiskeluaika.

Aikuislukoliitto ry pyytää valtionapuviranomaiselta tietoa syistä muutoksen tekemiseen syksyn 2020 tilastointipäivän osalta. Pyydämme teitä myös perumaan kyseisen muutoksen siitä aikuisten lukiokoulutuksen opiskelijoille ja koulutuksen järjestäjille aiheutuvien ongelmien vuoksi.

Vuodesta 2014 käytössä ollut kurssimääriin perustuva vaihtoehtoinen jäljellä olevan opiskeluajan laskentatapa on ollut sekä opiskelijoidemme että aikuislukioiden kannalta hyödyllinen, koska sen avulla aiempia opintoja hyväksi luettaessa on opiskelijalle voitu myöntää tarvittava opiskeluaika opintojen loppuunsaattamiseen myös tilanteissa, joissa opiskelija on aikuislukioon tullessaan käyttänyt opintoihinsa jo neljä vuotta, vaikka suorituksia on kertynyt vain vähän. Näin on voitu huomioida aikuislukioiden opiskelijoille tavallinen elämäntilanteen aiheuttama opiskelun hidastuminen.

Nyt poistettu laskentatapa on myös ollut perusteltu siksi, että se on usein ollut ainoa tapa kirjata lukion suoritus aika tapauksissa, joissa opiskelijan aiempien opiskelijoiden kesto ei ole mahdollista selvittää (opintojen aloitusaika tai niiden keskeytykset eivät usein käy ilmi erotodistuksista).

Uusi ohjeistus puuttuu sekä opiskelijoiden että koulutuksen järjestäjien oikeuksiin. Se on ongelmallinen niiden opiskelijoiden oikeusturvan kannalta, joille koulutuksen järjestäjä on myöntänyt opiskeluoikeuden aiemman ohjeistuksen mukaisesti. Oikeus tutkintotavoitteiseen opiskeluun päättyy muutoksen vuoksi sadoilta opiskelijoilta, vastoin koulutuksen järjestäjän heille opiskelijaksi otettaessa ilmoittamaa tietoa. Lukiolain mukaan opiskelijalla on oikeus opintojen suorittamiseen hänelle myönnetyn opiskeluajan puitteissa ja on selvää, että aikuisopiskelijat myös suunnittelevat opintonsa ja elämänsä heille lukion oppimäärän suorittamiseen myönnetyn opiskeluajan mukaisesti. Monille heistä oikeus tutkintotavoitteiseen opiskeluun on taloudellinen kysymys. Lukion oppimäärän suorittamiseen tarkoitetun ajan kuluttua umpeen opinnot aikuislukioissa muuttuvat maksullisiksi.

Koulutuksen järjestäjiä puolestaan velvoittaa opiskelijoille myönnetty opiskeluaika.

Ohjeistuksen yllättävä muutos merkitsee monille aikuisille tarkoitetun lukiokoulutuksen järjestäjille huomattavaa äkillistä heikennystä rahoitukseen huolimatta siitä, että ne ovat toimineet aiemman ohjeistuksen mukaisesti opiskelijoita ottaessaan ja heitä rahoituksen perusteeksi ilmoittaessaan.

On tärkeää, että koulutuksen järjestäjät saavat tiedon odotettavissa olevista merkittävistä rahoitusmuutoksista riittävän varhain, jotta ne voivat muuttaa opetustarjontaansa tarvittavilta osin sekä myös tiedottaa opiskelijoilleen tulevista muutoksista.

Epäselvyyttä asiassa on lisännyt 22.9. järjestetyssä KOSKI-webinaarissa viranomaisen taholta esitetty näkemys siitä, että koulutuksen järjestäjät voisivat käyttää vanhaa laskutapaa tapauksissa, joissa opiskelijan jo aiemmin käyttämää opiskeluaikaa ei voida todentaa.

Pyydämme, että Opetushallituksen 3.9.2020 antama ohjeistuksen muutos perutaan, ja joka tapauksessa ainakin niiden opiskelijoiden osalta, jotka koulutuksen järjestäjät ovat ottaneet suorittamaan lukion oppimäärää ennen annettua uutta ohjeistusta.

Kunnioittavasti

Aikuislukoliitto ry